

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Grubba

SSN Jarosław Matras

w sprawie **P.K.**

oskarżonego z art. 278 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 28 maja 2026 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Słupcy

z dnia 4 listopada 2024 r., sygn. akt II K 385/24,

1. uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Słupcy do ponownego rozpoznania;

2. wydatkami związanymi z rozpoznaniem kasacji obciąża Skarb Państwa.

Jerzy Grubba Piotr Mirek Jarosław Matras

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Słupcy, wyrokiem nakazowym z dnia 4 listopada 2024 r., sygn. akt II K 385/24, uznał oskarżonego P.K. za winnego tego, że:

1. w dniu 20 sierpnia 2024 r. około godziny 16.20, działając umyślnie z zamiarem bezpośrednim w miejscowości S., w mieszkaniu na Osiedlu [...], z torebki damskiej zabrał w celu przywłaszczenia portfel z zawartością pieniędzy w kwocie 1400 zł, dowodem osobistym i blankietem prawa jazdy na nazwisko D.H., kartą bankomatową Banku na szkodę H.D., co zostało uznane za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1a k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to, na podstawie art. 278 § 1a k.k. w zw. z art. 11 § k.k. przy zastosowaniu art. 37a § 1 k.k., wymierzył mu karę 10 miesięcy ograniczenia wolności, orzekając, na podstawie art. 35 § 1 k.k., obowiązek wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym;

a także za winnego popełnienia ciągu przestępstw z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 283 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 283 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., na który złożyły się dwa czyny, polegające na tym, że:

2. w dniu 20 sierpnia 2024 r. około godziny 17.00, w sklepie Ż. mieszczącym się w S. na ul. [...], wykorzystując uprzednio skradzioną kartę bankomatową banku wystawioną na dane H.D., przy jej użyciu dokonał kradzieży z włamaniem do systemu informatycznego banku w ten sposób, że przełamując jej elektroniczne zabezpieczenie poprzez zbliżenie jej do czytnika elektronicznego dokonał płatności w kwocie 49,97 zł na szkodę H.D.;
3. w dniu 20 sierpnia 2024 r. około godziny 17.00, w sklepie Ż. mieszczącym się w S. na ul. [...], wykorzystując uprzednio skradzioną kartę bankomatową banku wystawioną na dane H.D., przy jej użyciu usiłował dokonać kradzieży z włamaniem do systemu informatycznego banku w ten sposób, że przełamując jej elektroniczne zabezpieczenie poprzez zbliżenie jej do czytnika elektronicznego próbował dokonać płatności w kwocie 49,97 zł na szkodę H.D., której nie dokonał z uwagi na blokadę systemu i przyjmując, iż stanowią one wypadek mniejszej wagi, na podstawie art. 283 k.k. w zw. z art. 279 § 1

k.k. w zw. z art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., przy zastosowaniu art. 37a § 1 k.k., wymierzył mu karę roku ograniczenia wolności, orzekając na podstawie art. 35 § 1 k.k., obowiązek wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym.

Następnie, na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. połączył orzeczone kary ograniczenia wolności i wymierzył oskarżonemu karę łączną 2 lat ograniczenia wolności, orzekając na podstawie art. 35 § 1 k.k. obowiązek wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym.

Orzekł ponadto wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody w całości oraz zaliczył mu na poczet wymierzonej kary ograniczenia wolności okres zatrzymania go w sprawie.

Wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron postępowania i uprawomocnił się z dniem 29 listopada 2024 r.

Kasację od powyższego wyroku wniósł Prokurator Generalny, zaskarżając wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej ograniczenia wolności, na korzyść P.K. Skarżący wskazał na rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 86 § 1 k.k. w związku z art. 91 § 2 k.k., polegające na wymierzeniu kary łącznej 2 lat ograniczenia wolności, a zatem powyżej przewidzianej tym przepisem górnej granicy wyznaczonej sumą kar podlegających łączeniu, to jest kary 10 miesięcy ograniczenia wolności oraz kary roku ograniczenia wolności, a nadto na nieprzywołaniu art. 91 § 2 k.k. w podstawie orzeczenia o karze łącznej, w sytuacji zbiegu ciągu przestępstw oraz innego przestępstwa i łączenia wymierzonych za nie kar ograniczenia wolności.

Mając na względzie powyższe uchybienia, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku we wskazanym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Słupcy.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Kasację należało uznać za oczywiście zasadną, a to pozwoliło uwzględnić ją w całości na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k., bez udziału stron. Sąd Najwyższy w pełni podzielił zarzut podniesiony przez Prokuratora Generalnego, uznając, że zaskarżony wyrok nakazowy został wydany z naruszeniem prawa materialnego, a to art. 86 § 1 k.k. w związku z art. 91 § 2 k.k.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że w przypadku zbiegu ciągu przestępstw z innym czynem zabronionym – z jaką to sytuacją mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie – podstawę orzekania o karze łącznej stanowi art. 91 § 2 k.k. Przepis ten wprost nakazuje odpowiednie stosowanie regulacji o karze łącznej do rzeczonego zbiegu. Zastosowanie art. 91 § 2 k.k. jako materialnoprawnej podstawy wymiaru kary łącznej ma fundamentalne znaczenie dla ostatecznego kształtu orzeczenia. Dopiero bowiem ta norma, odczytywana w powiązaniu ze stosowanym odpowiednio art. 86 § 1 k.k., pozwala na precyzyjne wyznaczenie granic kary łącznej w warunkach opisywanego zbiegu. Granice te wyznacza z jednej strony kara najsurowsza, z drugiej zaś – suma kar jednostkowych orzeczonych za ciąg przestępstw i inne przestępstwo, przy jednoczesnym uwzględnieniu ustawowego progu dla danego rodzaju kary.

Przenosząc te rozważania na grunt niniejszej sprawy, Sąd Rejonowy w Słupcy stosując właściwie art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 2 k.k. – był bezwzględnie związany matematyczną sumą wymierzonych kar jako górną granicą kary łącznej. W konsekwencji uznać należy, że Sąd pierwszej instancji nie był uprawniony do wymierzenia oskarżonemu kary łącznej 2 lat ograniczenia wolności. Górny pułap tej kary wynosił bowiem 1 rok i 10 miesięcy, stanowiąc sumę kar jednostkowych orzeczonych za zbiegające się przestępstwo i ciąg przestępstw.

W orzecznictwie i doktrynie nie budzi żadnych wątpliwości pogląd, że ukształtowanie wymiaru kary łącznej z naruszeniem reguł określonych w art. 86 § 1 k.k. – tj. zarówno poniżej progu minimalnego, jak i powyżej maksymalnej granicy – stanowi rażące naruszenie prawa materialnego. Uchybienie to ma istotny wpływ na treść orzeczenia w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k. Prowadzi ono bowiem do sytuacji, w której skazany zostaje obciążony dolegliwością oderwaną od ram ustawowych – bądź to rażąco łagodną, bądź, jak w realiach niniejszej sprawy, nienależnie surową.

Mając na względzie powyższą argumentację, Sąd Najwyższy uchylił przedmiotowe orzeczenie w zaskarżonym zakresie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji.

Rozpoznając ponownie sprawę, w zakresie, w którym nastąpiło przekazanie, Sąd Rejonowy orzeknie o karze łącznej, mając na względzie przedstawioną wyżej argumentację.

Jerzy Grubba

Piotr Mirek

Jarosław Matras

[WB]

[r.g.]